

Louise is een kort verhaal van Somerset Maugham uit 1922, hier in vertaling van Willem Kurstjens

Venlo, mei 2020

LOUISE

Niets uit deze editie mag zonder toestemming van de uitgever op enigerlei wijze worden overgenomen.

shinz

LOUISE

I could never understand why Louise bothered with me. She disliked me and I knew that behind my back, in that gentle way of hers, she seldom lost the opportunity of saying a disagreeable thing about me. She had too much delicacy ever to make a direct statement, but with a hint and a sigh and a little flutter of her beautiful hands she was able to make her meaning plain. She was a mistress of cold praise. It was true that we had known one another almost intimately, for five-and-twenty years, but it was impossible for me to believe that she could be affected by the claims of old association. She thought me a coarse, brutal, cynical and vulgar fellow. I was puzzled at her not taking the obvious course and dropping me. She did nothing of the kind; indeed, she would not leave me alone; she was constantly asking me to lunch and dine with her and once or twice a year invited me to spend a week-end at her house in the country. At last I thought that I had discovered her motive. She had an uneasy suspicion that I did not believe in her; and if that was why she did not like me, it was also why she sought my acquaintance: it galled her that I alone should look upon her as a comic figure and she could not rest till I acknowledged myself mistaken and defeated. Perhaps she had an inkling that I saw the face behind the mask and because I alone held out was determined that sooner or later I too should take the mask for the face. I was never quite certain that she was a complete humbug. I wondered whether she fooled herself as thoroughly as she fooled the world or whether there was some spark of humour at the bottom of her heart. If there was it might be that she was attracted to me, as a pair of crooks might be attracted to one another, by the

LOUISE

Ik heb nooit begrepen waarom Louise iets om me gaf. Ze had een hekel aan me en ik wist dat zij achter mijn rug om, op die lievige manier van haar, zelden een gelegenheid voorbij liet gaan om iets onaangenaams over mij te zeggen. Ze was te hoffelijk om het recht in je gezicht te zeggen, maar met een hint hier, een zucht daar en wat gefladder van haar handen wist ze haar bedoeling duidelijk te maken. Ze was een meesteres in kille lofuitingen. Hoewel we meer dan vijftientig jaar op bijna intieme voet met elkaar verkeerden, kon ik me niet voorstellen dat zij zich ook maar iets gelegen liet liggen aan oude vriendschapsbetrekkingen. Ze vond me een ordinaire, brutale, cynische en vulgaire vent. Het was me een raadsel dat ze niet de gemakkelijkste weg koos en me dumpte. Niets van dien aard. Integendeel, ze liet me geen moment alleen, vroeg me voortdurend om met haar te lunchen en te dineren en een of twee keer per jaar nodigde ze me uit voor een weekend in haar buitenhuis. Uiteindelijk dacht ik te weten waarom. Ze had het onprettige vermoeden dat ik haar niet serieus nam, wat de reden was dat ze me niet mocht en tegelijk steeds in mijn nabijheid wilde zijn: het ergerde haar dat ik als enige op haar neerkeek als op een schertsfiguur en ze rustte niet voordat ik inzag dat ik ongelijk had en het onderspit delfde. Misschien vermoedde ze ook wel dat ik achter haar masker kon kijken en wilde ze, omdat ik de enige was die standhield, mij er kost wat kost van overtuigen dat haar masker haar gezicht was. Ik wist nooit helemaal zeker of ze niet compleet onecht was. Ik vroeg me af of ze zichzelf niet net zo hard voor de gek hield als de wereld en of er niet diep in haar hart een sprankje humor school. Als dat zo was, verklaarde dat misschien waarom ze zich tot mij aangetrokken voelde, als twee schurken die zich

knowledge that we shared a secret that was hidden from everybody else.

I knew Louise before she married. She was then a frail, delicate girl with large and melancholy eyes. Her father and mother worshipped her with an anxious adoration, for some illness, scarlet fever I think, had left her with a weak heart and she had to take the greatest care of herself. When Tom Maitland proposed to her they were dismayed, for they were convinced that she was much too delicate for the strenuous state of marriage. But they were not too well off and Tom Maitland was rich. He promised to do everything in the world for Louise and finally they entrusted her to him as a sacred charge. Tom Maitland was a big, husky fellow, very good-looking and a fine athlete. He doted on Louise. With her weak heart he could not hope to keep her with him long and he made up his mind to do everything he could to make her few years on earth happy. He gave up the games he excelled in, not because she wished him to, she was glad that he should play golf and hunt, but because by a coincidence she had a heart attack whenever he proposed to leave her for a day. If they had a difference of opinion she gave in to him at once, for she was the most submissive wife a man could have, but her heart failed her and she would be laid up, sweet and uncomplaining, for a week. He could not be such a brute as to cross her. Then they would have quite a little tussle about which should yield and it was only with difficulty that at last he persuaded her to have her own way. On one occasion seeing her walk eight miles on an expedition that she particularly wanted to make, I suggested to Tom Maitland that she was stronger than one would have thought.

He shook his head and sighed.

tot elkaar aangetrokken voelen, doordat we wisten dat we een geheim deelden dat niemand anders kende.

Ik kende Louise al voordat ze trouwde. Ze was een fragiel, teer meisje met grote, melancholieke ogen. Haar ouders aanbaden haar met een grenzenloze toewijding, omdat ze aan de een of andere ziekte – roodvonk was het, geloof ik – een zwak hart had overgehouden en ze zichzelf tot het uiterste in acht moest nemen. Toen Tom Maitland om haar hand vroeg, waren ze ontzet, want ze waren ervan overtuigd dat ze veel te kwetsbaar was voor de inspanningen die een huwelijk met zich meebracht. Maar ze hadden niet te veel te makken en Tom Maitland was rijk. Hij beloofde zich helemaal voor haar op te offeren en ten slotte vertrouwden ze haar aan hem toe als een heilige schat. Tom Maitland was een grote, ruwe, knap uitziende kerel en een goede atleet. Hij was helemaal weg van Louise. Met haar zwakke hart hoefde hij niet te hopen dat ze lang bij hem zou blijven en hij pijnigde zijn hersens hoe hij nog een paar laatste gelukkige jaren kon bezorgen. Hij gaf de sportieve hobby's waar hij zo goed in was, op, niet omdat zij dat wilde - zij was blij dat hij kon golven en jagen - , maar omdat het toeval wilde dat ze steeds een hartaanval kreeg als hij haar een dagje alleen wilde laten. Als ze een meningsverschil hadden, gaf ze direct toe, want ze was de meest onderdanige vrouw die je als man kon hebben, maar haar hart liet haar in de steek en ze bleef een week lang in bed, zonder tegen te stribbelen of te klagen. Hij kon het niet over zijn hart verkrijgen tegen haar in te gaan. Dan hadden ze een beetje ruzie over wie er water bij de wijn moest doen en slechts met de grootste moeite kreeg hij haar uitendelijk zover te doen waar ze zelf zin in had. Op een keer, toen ik haar tijdens een tochtje waar ze haar zinnen op had gezet, acht mijl te voet zag afleggen, offerde ik tegenover Tom Maitland dat ze misschien toch sterker was dan je op het eerste gezicht zou denken.

Hij schudde zijn hoofd en zuchtte.

'No, no, she's dreadfully delicate. She's been to all the best heart specialists in the world and they all say that her life hangs on a thread. But she has an unconquerable spirit.' He told her that I had remarked on her endurance.

'I shall pay for it to-morrow,' she said to me in her plaintive way. 'I shall be at death's door.'

'I sometimes think that you're quite strong enough to do the things you want to,' I murmured.

I had noticed that if a party was amusing she could dance till five in the morning, but if it was dull she felt very poorly and Tom had to take her home early. I am afraid she did not like my reply, for though she gave me a pathetic little smile I saw no amusement in her large blue eyes.

'You can't very well expect me to fall down dead just to please you,' she answered.

Louise outlived her husband. He caught his death of cold one day when they were sailing and Louise needed all the rugs there were to keep her warm. He left her a comfortable fortune and a daughter. Louise was inconsolable. It was wonderful that she managed to survive the shock. Her friends expected her speedily to follow poor Tom Maitland to the grave. Indeed they already felt dreadfully sorry for Iris, her daughter, who would be left an orphan. They redoubled their attentions towards Louise. They would not let her stir a finger; they insisted on doing everything in the world to save her trouble. They had to, because if she was called upon to do anything tiresome or inconvenient her heart went back on her and there she was at death's door. She was entirely lost without a man to take care of her, she said, and she did not know how, with her delicate health, she was going to bring up her dear Iris. Her friends asked why she did not mar-

'Nee, nee, ze is vreselijk teer. Ze is bij de beste hartspecialisten van de wereld geweest en iedereen zegt dat haar leven aan een zijden draadje hangt. Maar ze heeft een ontembare wilskracht.' Hij vertelde haar dat ik iets had gezegd over haar uithoudingsvermogen.

'Ik zal er morgen voor moeten boeten,' zei ze op de haar eigen trieste wijze. 'Morgen kijk ik de dood recht in de ogen.'

'Ik denk weleens dat je sterk genoeg bent om de dingen te doen die je graag wilt doen,' mompelde ik.

Het was me opgevallen dat ze tot vijf uur 's ochtends kon dansen als ze zich op een feestje amuseerde, maar als er niets aan was, voelde ze zich beroerd en moest Tom haar naar huis brengen. Ik ben bang dat ze mijn antwoord niet zo leuk vond, want ondanks haar aandoenlijke lachje zag ik geen spoor van vrolijkheid in haar grote blauwe ogen.

'Je kunt toch niet van me verwachten dat ik ter plekke doodval alleen maar om jou een plezier te doen,' zei ze.

Louise overleefde haar man. Hij stierf aan een verkoudheid, die hij opliep toen ze samen gingen zeilen en Louise alle dekens nodig had om warm te blijven. Hij liet haar een riant vermogen en een dochter na. Louise was ontroostbaar. Het was geweldig dat ze de shock wist te overleven. Haar vrienden dachten dat ze de arme Tom Maitland snel in de dood zou volgen en hadden bij voorbaat vreselijk te doen met Iris, haar dochter, die als wees zou achterblijven. Ze omringden Louise met nog grotere zorg. Ze mocht van hen geen vinger meer uitsteken en ze stonden erop alles voor haar te doen om haar moeilijkheden te besparen. Ze moesten wel, want als ze iets moest doen wat haar vermoeide of haar ongelegen kwam, kreeg ze weer hartklachten en stond ze weer oog in oog met de dood. Zonder een man voelde ze zich helemaal verloren, zei ze, en ze wist niet hoe ze met haar kwetsbare gezondheid Iris moest grootbrengen. Haar vrienden vroegen haar waarom ze niet opnieuw ging trouwen. Maar nee,

ry again. Oh, with her heart it was out of the question, though of course she knew that dear Tom would have wished her to, and perhaps it would be the best thing for Iris if she did; but who would want to be bothered with a wretched invalid like herself? Oddly enough more than one young man showed himself quite ready to undertake the charge and a year after Tom's death she allowed George Hobhouse to lead her to the altar. He was a fine, upstanding fellow and he was not at all badly off. I never saw anyone so grateful as he for the privilege of being allowed to take care of this frail little thing.

'I shan't live to trouble you long,' she said.

He was a soldier and an ambitious one, but he resigned his commission. Louise's health forced her to spend the winter at Monte Carlo and the summer at Deauville. He hesitated a little at throwing up his career, and Louise at first would not hear of it; but at last she yielded as she always yielded, and he prepared to make his wife's last few years as happy as might be.

'It can't be very long now,' she said. 'I'll try not to be troublesome.' For the next two or three years Louise managed, notwithstanding her weak heart, to go beautifully dressed to all the most lively parties, to gamble very heavily, to dance and even to flirt with tall slim young men. But George Hobhouse had not the stamina of Louise's first husband and he had to brace himself now and then with a stiff drink for his day's work as Louise's second husband. It is possible that the habit would have grown on him, which Louise would not have liked at all, but very fortunately (for her) the war broke out. He rejoined his regiment and three months later was killed. It was a great shock to Louise. She felt, however, that in such a crisis she must not give way to a private grief; and

met dat hart van haar was dat uitgesloten, hoewel ze natuurlijk ook wel wist dat die lieve Tom het graag zou hebben gewild, en misschien was het ook wel het beste voor Iris. Maar wie wilde er nu opgescheept zitten met zo'n invalide wrak als zij? Vreemd genoeg waren er verscheidene jongemannen bereid die last op hun schouders te nemen en een jaar later liet ze zich door George Hobhouse naar het altaar leiden. Het was een prima, rechtschapen vent en geld had hij ook, en niet zo'n beetje. Ik heb nooit iemand gezien die zo dankbaar was voor het privilege om voor dit kleine tere wezen te mogen zorgen. 'Ik zal je niet lang tot last zijn,' zei ze.

Hij was soldaat en eierzuchtig op de koop toe, maar nam ontslag uit militaire dienst. Louises gezondheid dwong haar de winter in Monte Carlo en de zomer in Deauville door te brengen. Hij aarzelde even of hij zijn carrière wel op zou geven - Louise wilde er aanvankelijk niets over horen - maar op het laatst gaf ze toe, zoals ze altijd toegaf, en hij spande zich in haar laatste paar jaren tot de gelukkigste van haar leven te maken. 'Het kan nu niet meer lang duren,' zei ze. 'Ik zal proberen je niet tot last te zijn.'

De twee, drie jaren daarna speelde Louise het klaar om in weerwil van haar zwakke hart in haar mooiste kleren naar de wildste fuiven te gaan, heel zwaar te gokken, te dansen en zelfs te flirten met grote, slanke jonge kerels. Maar George Hobhouse had niet het uithoudingsvermogen van Louises eerste echtgenoot en moest zich op gezette tijden met een flinke borrel moed indrinken voor zijn dagtaak als Louises tweede echtgenoot. Wie weet zou het een gewoonte zijn geworden, wat Louise helemaal niet leuk gevonden zou hebben, maar gelukkig - althans voor haar - brak toen net de oorlog uit. Hij voegde zich weer bij zijn regiment en sneuvelde drie maanden later. Het was een grote schok voor Louise. Ze vond echter dat je in een tijd van crisis niet met je persoonlijke

if she had a heart attack nobody heard of it. In order to distract her mind she turned her villa at Monte Carlo into a hospital for convalescent officers. Her friends told her that she would never survive the strain.

‘Of course it will kill me,’ she said, ‘I know that. But what does it matter? I must do my bit.’

It didn’t kill her. She had the time of her life. There was no convalescent home in France that was more popular. I met her by chance in Paris. She was lunching at the Ritz with a tall and very handsome young Frenchman. She explained that she was there on business connected with the hospital. She told me that the officers were too charming to her. They knew how delicate she was and they wouldn’t let her do a single thing. They took care of her, well—as though they were all her husbands. She sighed.

‘Poor George, who would ever have thought that I with my heart should survive him?’

‘And poor Tom!’ I said.

I don’t know why she didn’t like my saying that. She gave me her plaintive smile and her beautiful eyes filled with tears.

‘You always speak as though you grudged me the few years that I can expect to live.’

‘By the way, your heart’s much better, isn’t it?’

‘It’ll never be better. I saw a specialist this morning and he said I must be prepared for the worst.’

‘Oh, well, you’ve been prepared for that for nearly twenty years now, haven’t you?’

When the war came to an end Louise settled in London. She was now a woman of over forty, thin and frail still, with large eyes and pale cheeks, but she did not look a day more than twenty-five. Iris, who had been at school

verdriet te koop moest lopen, als ze een hartaanval kreeg, zou niemand dat te horen krijgen. Om haar zinnen te verzetten vormde ze haar villa in Monte Carlo om tot een sanatorium voor officieren, die herstellende waren. Haar vrienden zeiden haar dat zij de spanning nooit te boven zou komen.

‘Natuurlijk wordt me dat fataal,’ zei ze. ‘Dat weet ik ook wel.

Maar wat maakt het uit? Ik moet mijn steentje bijdragen.’

Het werd haar niet fataal. Ze had de tijd van haar leven. Geen sanatorium in Frankrijk was geliefder dan het hare.

Ik ontmoette haar toevallig in Parijs. Ze was aan het lunchen in het Ritz met een grote, uiterst knappe jonge Fransoos.

Ze zei dat ze er was in verband met haar sanatorium en dat de officieren heel aardig voor haar waren. Zij wisten hoe kwetsbaar ze was en wilden niet dat ze ook maar één vinger uitstak. Zij zorgden voor haar, alsof, nou ja, alsof ze allemaal met haar getrouwd waren. Ze zuchtte.

‘Arme George, wie had ooit gedacht dat ik met dat hart van mij hem zou overleven?’

‘En arme Tom,’ zei ik.

Ik weet niet waarom ze het niet leuk vond dat ik dat zei. Ze schonk mij haar klaaglijke glimlach en haar mooie ogen vulden zich met tranen.

‘Je praat altijd zo alsof je me die paar jaar die ik waarschijnlijk nog te leven heb, misgunt.’

‘Maar het is met je hart toch een heel stuk beter, of niet?’

‘Het wordt nooit beter. Ik was bij een specialist vanmorgen en die zei me dat ik op het ergste voorbereid moest zijn.’

‘O, maar daar ben je toch al bijna twintig jaar op voorbereid?’ Toen de oorlog was afgelopen vestigde Louise zich in London. Ze was nu over de veertig, maar nog steeds dun en teer, met grote ogen en bleke wangen en ze zag er geen dag ouder uit dan toen ze vijftientig was. Iris, die naar school was gegaan en inmiddels volwassen was, trok bij haar in.

and was now grown up, came to live with her. 'She'll take care of me,' said Louise. 'Of course it'll be hard on her to live with such a great invalid as I am, but it can only be for such a little while, I'm sure she won't mind.'

Iris was a nice girl. She had been brought up with the knowledge that her mother's health was precarious. As a child she had never been allowed to make a noise. She had always realised that her mother must on no account be upset. And though Louise told her now that she would not hear of her sacrificing herself for a tiresome old woman the girl simply would not listen. It wasn't a question of sacrificing herself, it was a happiness to do what she could for her poor dear mother. With a sigh her mother let her do a great deal.

'It pleases the child to think she's making herself useful,' she said.

'Don't you think she ought to go out and about more?' I asked.

'That's what I'm always telling her. I can't get her to enjoy herself. Heaven knows, I never want anyone to put themselves out on my account.'

And Iris, when I remonstrated with her, said: 'Poor dear mother, she wants me to go and stay with friends and go to parties, but the moment I start off anywhere she has one of her heart attacks, so I much prefer to stay at home.'

But presently she fell in love. A young friend of mine, a very good lad, asked her to marry him and she consented. I liked the child and was glad that she was to be given at last the chance to lead a life of her own. She had never seemed to suspect that such a thing was possible. But one day the young man came to me in great distress and told me that his marriage was indefinitely postponed. Iris felt

'Ze gaat voor me zorgen,' zei Louise. 'Natuurlijk is het moeilijk voor haar om samen te wonen met iemand die zo ernstig ziek is als ik, maar het is vast maar voor eventjes. Ze zal het niet zo erg vinden.'

Iris was een leuke meid. Ze was opgegroeid met het idee dat de gezondheid van haar moeder precair was. Als kind mocht ze nooit het minste geluid maken. Ze was er zich altijd van doordrongen geweest dat haar moeder zich in geen geval mocht opwinden. En ook al zei Louise dat ze onder geen beding wilde dat ze haar leven opofferde voor een oude zeurkous, het meisje trok zich er niets van aan. Het was geen kwestie van zich opofferen, ze vond het juist fijn voor haar arme lieve moedertje te doen wat ze kon. Met een zucht liet haar moeder haar uitgebreid haar gang gaan.

'Het kind vindt het fijn om te denken dat ze zich nuttig maakt,' zei ze.

'Vind je niet dat ze meer onder de mensen zou moeten komen?' vroeg ik.

'Dat zeg ik al de hele tijd tegen haar. Ik krijg haar niet zover dat ze zich een plezierje gunt. God verhoede dat iemand zich voor mij opoffert.'

En Iris zei, toen ik haar de les las: 'Mijn arme lieve moeder, ze wil dat ik erop uit trek en met vrienden naar feestjes ga, maar net als ik op het punt sta ergens heen te gaan, krijgt ze een van haar hartaanvallen, en daarom blijf ik veel liever thuis.'

Maar van de ene dag op de andere werd ze verliefd. Een jonge vriend van mij, een hele goede vent, vroeg haar ten huwelijk en ze stemde toe. Ik mocht haar graag en was blij dat ze nu eindelijk de kans kreeg haar eigen leven te leiden. Schijnbaar had ze nooit gedacht dat dat kon. Maar op een dag kwam de jongen me opzoeken, hij was de wanhoop nabij en zei dat het huwelijk tot onbepaalde tijd was uitgesteld. Iris

that she could not desert her mother. Of course it was really no business of mine, but I made the opportunity to go and see Louise. She was always glad to receive her friends at teatime and now that she was older she cultivated the society of painters and writers.

'Well, I hear that Iris isn't going to be married,' I said after a little.

'I don't know about that. She's not going to be married quite as soon as I could have wished. I've begged her on my bended knees not to consider me, but she absolutely refuses to leave me.'

'Don't you think it's rather hard on her?'

'Dreadfully. Of course it can only be for a few months, but I hate the thought of anyone sacrificing themselves for me.'

'My dear Louise, you've buried two husbands, I can't see the least reason why you shouldn't bury at least two more.'

'Do you think that's funny?' she asked me in a tone that she made as offensive as she could.

'I suppose it's never struck you as strange that you're always strong enough to do anything you want to and that your weak heart only prevents you from doing things that bore you?'

'Oh, I know, I know what you've always thought of me. You've never believed that I had anything the matter with me, have you?' I looked at her full and square. 'Never. I think you've carried out for twenty-five years a stupendous bluff. I think you're the most selfish and monstrous woman I have ever known. You ruined the lives of those two wretched men you married and now you're going to ruin the life of your daughter.'

I should not have been surprised if Louise had had a heart attack then. I fully expected her to fly into a pas-

had het gevoel dat ze haar moeder niet in de steek kon laten. Natuurlijk was het mijn zaak niet, maar ik liet het er niet bij zitten en zocht Louise op. Ze was altijd blij haar vrienden rond theetijd te kunnen ontvangen en nu ze wat ouder was, verkeerde ze graag in gezelschap van schilders en schrijvers. 'Zeg eens, ik hoor dat Iris niet gaat trouwen,' zei ik na een tijdje.

'Daar weet ik niets van. Ze gaat niet zo snel trouwen als ik gewild had. Ik heb haar op mijn knieën gesmeekt geen rekening met mij te houden, maar ze weigert pertinent mij alleen te laten.'

'Vind je niet dat niet wat hard voor haar?'

'Vreselijk hard. Natuurlijk is het alleen maar voor een paar maanden, maar ik haat de gedachte dat iemand zich voor mij opoffert.'

'Lieve Louise, je hebt twee echtgenoten begraven, ik zie niet in waarom je er niet nog eens twee zou kunnen begraven.'

'Vind je dat grappig?' vroeg ze mij op een toon, die zo beledigend mogelijk moest klinken.

'Ik neem aan dat je het nooit gek hebt gevonden dat jij altijd sterk genoeg bent om te doen wat je wilt en dat je zwakke hart je er alleen maar van weerhoudt dingen te doen die je tegenstaan.'

'O, ik weet het. Ik weet wel wat je altijd van mij hebt gedacht. Je hebt nooit geloofd dat ik wat mankeerde, nietwaar?'

Ik keek haar recht in haar ogen.

'Nooit. Ik denk dat jij al die vijfentwintig jaar meesterlijk hebt gebluft. Ik denk dat je de meest egoïstische en monsterlijke vrouw bent die ik ooit heb gekend. Je hebt de levens van die twee mannen geruïneerd met wie je getrouwd bent geweest, en nu ga je het leven van je dochter ruïneren.' Ik zou niet verbaasd zijn geweest als Louise op dat moment een hartaanval had gekregen. Ik verwachtte niet anders dan

sion. She merely gave me a gentle smile.

‘My poor friend, one of these days you’ll be so dreadfully sorry you said this to me.’

‘Have you quite determined that Iris shall not marry this boy?’

‘I’ve begged her to marry him. I know it’ll kill me, but I don’t mind. Nobody cares for me. I’m just a burden to everybody.’

‘Did you tell her it would kill you?’

‘She made me.’

‘As if anyone ever made you do anything that you were not yourself quite determined to do.’

‘She can marry her young man to-morrow if she likes. If it kills me, it kills me.’

‘Well, let’s risk it, shall we?’

‘Haven’t you got any compassion for me?’

‘One can’t pity anyone who amuses one as much as you amuse me,’ I answered.

A faint spot of colour appeared on Louise’s pale cheeks and though she smiled still her eyes were hard and angry.

‘Iris shall marry in a month’s time,’ she said, ‘and if anything happens to me I hope you and she will be able to forgive yourselves.’

Louise was as good as her word. A date was fixed, a trousseau of great magnificence was ordered, and invitations were issued. Iris and the very good lad were radiant. On the wedding-day, at ten o’clock in the morning, Louise, that devilish woman, had one of her heart attacks—and died. She died gently forgiving Iris for having killed her.

dat ze in woede zou ontsteken. Maar ze schonk me alleen maar een vriendelijke glimlach.

‘Mijn arme vriend, een dezer dagen zul je vreselijk spijt hebben van die woorden.’

‘Heb je echt uitgehouden dat Iris niet met die jongen gaat trouwen?’

‘Ik heb haar gesmeekt hem te trouwen. Ik weet dat het mijn dood zal zijn. Niemand geeft echt om me. Ik ben iedereen maar tot last.’

‘Heb je haar gezegd dat het je dood zou zijn.’

‘Ze dwong me ertoe.’

‘Alsof ooit niemand jou zou kunnen dwingen iets te doen wat je niet zelf van plan was.’

‘Ze mag van mij morgen trouwen als ze dat wil. Als het mijn dood wordt, dan is dat maar zo.’

‘Nou, dan nemen we dat risico toch?’

‘Heb je dan helemaal geen medelijden met me?’

‘Ik kan geen medelijden hebben met iemand die me zo op mijn lachspieren werkt als jij,’ antwoordde ik.

Een zweem van spot verscheen op Louise’s bleke wangen en hoewel ze nog steeds glimlachte, waren haar ogen hard en bits.

‘Iris zal binnen een maand trouwen,’ zei ze, ‘en als er iets met mij gebeurt, dan hoop ik voor jou en voor haar dat jullie dat je zelf kunnen vergeven.’

Louise hield haar woord. Er werd een datum vastgesteld, een schitterend mooie uitzet besteld en er werden uitnodigingen verstuurd. Iris en die jofele vent van haar waren om door een ringetje te halen. Op de dag van de bruiloft, om tien uur ’s morgens, kreeg Louise, dat duivelse kreng, een van haar hartaanvallen – en stierf. Ze stierf, terwijl ze Iris liefdevol vergaf dat ze haar de dood in had gedreven.

(vertaling Willem Kurstjens)

